КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АГАРТУУ МИНИСТРЛИГИ
КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

МУЗЫКА

предмети боюнча жалпы билим берүүчү уюмдардын
I-VI класстары үчүн окуу программасы

Бишкек – 2025

Программаны түзүүчүлөр:

1. Дуйшеналиев Жумабек Сапаралиевич – Республикалык педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо институтунун «Маалыматтык жана Art-технологиялар» кафедрасынын башчысынын м.а., ага окутуучу, музыка таанучу (топтун жетекчиси).
2. Жакыпов Кубат Куланчиевич – Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусства университетинин окуу иштер боюнча проректору, п.и.к., доцент.
3. Молдаширова Айым Азатбековна – Сокулук району, К.Шопокова атындагы №3 мектеп-лицейинин музыка мугалими.

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү орто мектептердин 1-6-класстары үчүн "Музыка" окуу программасы предметтик стандартка ылайык иштелип чыккан. Ал бардык билим берүү уюмдары үчүн милдеттүү болгон окутуунун мазмунун, көлөмүн, процессти уюштурууну жана билимди баалоону аныктайт. Анын негизинде тематикалык пландар, ОУК, ноталык хрестоматиялар жана кошумча материалдар түзүлөт.

ТҮШҮНДҮРМӨ КАТ

Бүгүнкү күндө билим берүү системасында музыка предметинин орду жогору болуп жатат. Музыка окуучулардын эмоционалдык, интеллектуалдык жана руханий жактан өсүшүнө зор таасир тийгизип, көп тараптуу өнүгүшүнө көмөк берет. 12 жылдык билим берүү системасында, башталгыч класстарда музыка предметин окутуунун актуалдуулугу бир катар себептер менен шартталган.

Музыканын таасири:

Эмоционалдык өнүгүү: Музыка окуучулардын сезимдерин, эмоцияларын аңдоого, туюуларга жана чыгармачылыкка үндөйт.

Интеллектуалдык өнүгүү: Музыкалык окуу эске тутуу, көңүл бурдуруу, ой жүгүртүү жана маалыматты талдоо сыяктуу интеллектуалдык процесстерди өнүктүрөт.

Физикалык өнүгүү: Музыкалык аспапта ойноо, ырдоо жана бий тандоо окуучулардын дене координациясын, реакциясын жакшыртат.

Социалдык өнүгүү: Музыкалык иш-чараларга катышуу окуучулардын коллективде иштөө, бири-бирине жардам берүү жөндөмдөрүн өнүктүрөт.

Руханий-ахлактык тарбия: Кыргыз элинин улуттук музыкасын үйрөнүү окуучулардын элибиздин маданиятын, тарыхын жана салтын таанып-билүүсүнө шарт түзөт. Ырлардын маани-мазмунун түшүнүү жакшылыкка, тууралыкка умтулуусун күчөтөт.

Заманбап технологиялар жана музыка:

Музыкалык импровизация: Музыкалык аспапта ойноо, хор/жеке ырдоо учурунда өзүнүн чыгармачылык жөндөмүн колдонуу окуучулардын фантазиясын, ой-көркөмдүүлүгүн өнүктүрөт.

Жаңы технологиялар: Интерактивдүү сабактар, музыкалык оюн-зоок, видео, аудио материалдарды колдонуу сабактарды кызыктуу кылып, окуучулардын активдүү катышуусун камсыздайт. Онлайн платформалар үйдөн да музыкалык билим алуу мүмкүнчүлүгүн кеңейтет.

Мамлекеттик стандартка ылайыктуулук:

Кыргыз Республикасынын предметтик стандартында музыка сабагын окутуунун мааниси белгиленип, окуучулардын улуттук маданиятын, искусствосун таанып-билүүсү зарыл деп каралган.

Башталгыч класстарда музыка предметин окутуу окуучулардын көп тараптуу өнүгүшүнө, улуттук маданиятыбызды сактоого, чыгармачылык жөндөмдөрүн өнүктүрүүгө багытталган.

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1. **Аткаруучулук компетенттүүлүгү – о**куучулар хор/жекече ырдаганды жана жөнөкөй музыкалык аспаптарда ойногонду, музыканы/обонду туура аткарууну, музыканын фонунда ыргак менен текст/монолог, декламация айтканга, музыкалык билимдерге, билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болуусун билдирет.

2. **Эмоционалдык-образдуулук компетенттүүлүгү – о**куучулар сезимдерин музыка аркылуу билдирүүгө жана музыка берген эмоцияларды түшүнүүгө аракеттенүүсүн билдирет.

3. **Музыкалык-эстетикалык компетенттүүлүк** – окуучулар музыканын сулуулук сезимин өрчүтүп, ар кандай музыкалык ыргактарды, формаларды, стилдерди жана чыгармачыл идеяларды баалоосун билдирет.

Музыкалык чыгарманы аңдап түшүнүүнүн негизинде музыканы уга билүү, аны хор менен же/жана жекече аткара билүү, талдай билүү билгичтиктерин баскычтуу, ырааттуу түрдө калыптандыруу турат. Буга байланыштуу, компетенттүүлүктөрдүн мазмунунда музыкалык чыгарманы түшүнүү үчүн бир нече аспектилер бөлүнүп көрсөтүлгөн. Алар: 1) музыкалык чыгарманы баштапкы кабылдоо жана аны менен таанышуудан, угуудан пайда болгон эмоциялык абалды сыпаттоо; 2) талдоо; 3) интерпретация; 4) баалоо.

Программанын талаптарын аткарууда мугалимдерге чыгармачылык эркиндик берилет. Сабак өтүү программада берилген музыкалык материалдар менен гана чектелбейт. Мугалим предметтик стандарттагы мазмундук багыттарды, сабактын тематикасын сактоо менен башка музыкалык чыгармалардан колдонууга толук мүмкүнчүлүктөрү бар.

Башталгыч класстарда «Музыка» предметинин максаты – окуучулардын улуттук баалуулуктарга, негизги жана предметтик компетенттүүлүктөргө негизделген музыкалык-эстетикалык, салттуу маданиятты кабылдоосун жана жаш өзгөчөлүктөрүнө ылайык чыгармачылык жөндөмдөрүн калыптандыруу болуп саналат.

Башталгыч класстарда «Музыка» предметинин милдеттери: төмөндөгүчө аныкталат:

1. **Билим берүүчүлүк милдеттер** – музыкалык билим, тарбия берүүнүн күтүлүүчү натыйжасын камсыздаган билимдерге, билгичтиктерге, көндүмдөргө жана функционалдык сабаттуулукка ээ болуусун үйрөтүү.
2. **Тарбиялык милдеттер** – окуучунун жаш курагына ылайык музыкалык чыгармалардын негизинде улуттук баалуулуктарга, маданиятка жана адеп-ахлакка, болгон сый-урматты калыптандыруу жана адам (инсан) катары тарбиялоо.
3. **Өнүктүрүүчү милдеттер** – улуттук музыкалык искусствонун баалуулугун таануу, ага кызыгууну, улуттук маданият, чыгармачыл ой жүгүртүү, ыргактык сезим, сулуулукту элестетүү жактан өнүгүүгө негизделген окуучунун музыкалык-эстетикалык маданиятын калыптандыруу.

1-6-класстардын Музыка предметинин мазмундук багыттары:

1. **Музыкалык тил жана таасирдүү көркөм каражаттар** – окутуунун алгачкы этаптарында нота, ыргак, обондун элементтери сыяктуу музыкалык теориянын негиздерин өздөштүрүүгө басым жасалат. Окуучулар негизги музыкалык символдорду таанып, угуу сезимин өрчүтүшөт жана музыкалык фразаларды чечмелөө жөндөмүн өрчүтүшөт.
2. **Практикалык аткаруу жана аткаруучулук көндүмдөрүн өнүктүрүү** – окуучулар ар кандай музыкалык аспаптарда (мисалы, комуз, добул бас, фортепиано (окуучулар үчүн), урма аспаптар, элдик урма аспаптар ж.б.), ошондой эле хор /жекече ырдоолорго активдүү катышышат. Бул моторикасын, координациясын жана команданын өз ара аракеттенүүсүн жана өз жөндөмүнө болгон ишенимин өркүндөтөт.
3. **Ар кандай ыргактарды, жанрларды, стилдерди жана салттуу маданиятты үйрөнүү** – окутуу улуттук элдик, классикалык музыка, ар кандай этностордун элдик ырлары, заманбап музыкалык багыттар менен таанышууну камтыйт. Кыргызстандын жана дүйнөнүн маданий ар түрдүүлүгүнө басым жасалып, толеранттуулукту жана маданияттар аралык түшүнүктү өркүндөтөт.
4. **Угуу жөндөмүн жана эстетикалык кабылдоону өнүктүрү** – окуучулар музыканы кунт коюп угууну, анын түзүлүшүн жана эмоционалдык билдирүүсүн талдоону үйрөнүшөт. Бул тенденциянын алкагында сынчыл ой жүгүртүү жана уккан чыгармалар боюнча өз таасирлерин билдирүү жөндөмү өнүгөт.

Бул программанын милдеттерин иш жүзүнө ашыруу, музыкалык чыгармачылыктын ар түрдүү түрлөрү аркылуу жүргүзүлөт. Алардын негизгилеринен, хор/жекече ырдоо, музыка угуу жана ал жөнүндө ой жүгүртүү, балдар музыкалык аспаптарында ойноо, музыкалык ыргактык кыймыл, пластикалык интонациялоо жана импровизациялоо, музыкалык драмалык сахналаштыруу болуп эсептелет.

Программанын музыкалык негизин кыргыз элдик ырлар, дастандар, музыкалык жомоктор менен музыкалык фольклордун үлгүлөрү жана классик-композиторлор менен обончулардын чыгармалары түзөт. Бөтөнчө классик-композиторлордун балдар үчүн жазылган чыгармалары «иллюстративдик» жардамчы функцияны аткарбастан, программанын мазмунун өздөштүрүүдө максаттуу, маанилүү роль ойнойт.

Программадагы музыкалык чыгармалар окуучулардын жаш өзгөчөлүктөрүнө, чыгырмалардын жеткиликтүүлүгүнө жана көркөм таасирдүүлүгү менен билим, тарбия берүүчүлүк багыттарына «жөнөкөйдөн, татаалга» принцибин эске алуу менен тандап алынды. Академиялык материалдар реалдуу мүмкүнчүлүктөргө жооп берген сабак кызматынын чегинде берилди. Балдар ырларынын репертуары бир канча вариативде колдонуу максатта кеңейтилген варианттарда сунушталды.

Угуу үчүн берилген музыкалык чыгармалар же ал чыгармалардын фрагменттери 1-4-класстарда эки минуттан, ал эми 5-6-класстарда болсо үч минуттан ашпоосу сунушталат.

Программадагы негизги методдор:

1. Практикалык методу – окуучулардын жаш курактарына ылайык элдик (комуз, кыл кыяк ж.б. күүлөр), классикалык музыкалык чыгармаларды, ыргак менен декламацияны түздөн-түз аткарууга, жөнөкөй музыкалык аспаптарда ойноого, хор/жекече ырдоого жана импровизацияга негизделген. Бул, окуучунун чыгарманы аткаруу жөндөмүн, музыканы угууну жана ыргактык сезимин өнүктүрүүгө өбөлгө түзөт.

2. Угуу методу – чыгармаларды угуу, талдоо жана талкуулоо аркылуу музыканы активдүү кабыл алуу көндүмдөрүн өнүктүрүүнү камтыйт. Бул метод улуттук музыкалык чыгармаларды угууну жана эстетикалык кабылдоону калыптандырууга жардам берет.

3. Түшүндүрмө-иллюстрациялык метод – визуалдык материалдарды, иллюстрацияларды, комьютердик музыкаларды, ноталык жазууларды көрсөтүүнү жана аткаруу үлгүлөрүн колдонуу менен музыканын теориялык аспектилерин түшүндүрүүнү камтыйт.

4. Оюн методу – окутуунун оюн формаларын (музыкалык оюндар жана жомоктор, конкурстар, викториналар) колдонот, бул сабактарды кызыктуу кылат жана окуучунун активдүү катышуусу аркылуу билимдин бекемделишине өбөлгө түзөт.

5. Долбоордун методу – чыгармачыл тапшырмаларды аткарууну, өз алдынча музыкалык долбоорлорду же мини-спектаклдерди түзүүнү камтыйт, бул окуучулардын чыгармачылыгын жана өз алдынчалыгын өнүктүрөт.

6. Интегративдик метод – музыка сабагын башка предметтер (мен жана дүйнө, адабият, тарых, көркөм өнөр ж.б.) менен байланыштырат, бул, предметтер аралык өнүгүүнү жана маданий контекстти тереңирээк түшүнүүнү жеңилдетет.

Окутуунун ар түрдүү методдорун колдонуу окуучулардын жаш өзгөчөлүктөрүн эске алууга, алардын предметке болгон кызыгуусун арттырууга жана предметтик компетенттүүлүктөрдүн комплекстүү өнүгүүсүн камсыз кылууга мүмкүндүк берет. Музыкалык педагогиканын маанилүү милдети сабактын максаттарына, даярдык деңгээлине

жана ар бир окуучунун жеке өзгөчөлүктөрүнө жараша методдордун оптималдуу айкалышын тандоо болуп саналат.

Музыка сабагында баалоонун негизги аспектилери төмөнкүлөр: *1. Формативдик баалоо* – окуу процессинде жүргүзүлөт жана окуучулардын прогрессине дайыма көз салууга багытталган. Бул учурда оозеки комментарийлер, аткаруу байкоолору, өзүн өзү баалоо жана өз ара баалоо колдонулат. Мындай мамиле мугалимдерге сабактын методдорун жана мазмунун өз убагында оңдоп — түзөөгө, ал эми окуучуларга алардын жетишкендиктерин жана жакшыртуу багыттарын билүүгө жардам берет. *2. Суммативдик баалоо* – окутуунун белгилүү бир этабы аяктагандан кийин жүргүзүлөт (мисалы, тема же бөлүм изилденгенден кийин). Анын алкагында тесттер, тесттик тапшырмалар колдонулушу мүмкүн, бул программанын конкреттүү аспектилери боюнча билимди, билгичтикти жана көндүмдөрдү өздөштүрүү деңгээлин аныктоого мүмкүндүк берет. *3. Диагностикалык баалоо* – жаңы материалды үйрөнүүдөн мурун окуучулардын музыкалык жөндөмдүүлүгүнүн баштапкы деңгээлин аныктоо үчүн же зарыл болсо, ар бир окуучунун индивидуалдуулугун аныктоо үчүн колдонулат. *4. Баалоо критерийлери* – аткаруучулук чеберчиликти билүү (интонациянын тазалыгы, ыргактык тактык), нотаны окуй билүү, сабакка активдүү катышуу, чыгармачыл демилгелер жана музыканы эмоционалдык кабыл алуу кирет. 5. *Баалоо формалары* - ар түрдүү: оозеки сүйлөшүүлөр, байкоолор, окуучулардын жумушунун портфолиосу, өзүн өзү баалоо жана өз ара баалоо, жетишкендиктерди объективдүү талдоо үчүн атайын баалоо таблицаларын колдонуу.

1-6-класстардын жылдык темалары төмөнкүлөр болду:

1-класс:

Тема: Музыкалык дүйнөгө саякат: – Музыканын негиздери менен таанышуу, ырдоо, ыргактык көнүгүүүлөр, музыкалык аспаптар менен таанышуу.

2-класс:

Тема: Музыка жана аң-сезим: – Музыкалык ойгонтуу, ырдоо, ыргак, музыкалык формалар, музыкалык аспаптардын үй-бүлөсү.

3-класс:

Тема: Музыка жана маданият: – Кыргыз элинин улуттук музыкасы, элдик ырлар, музыкалык оюндары, музыкалык аспаптардын тарыхы.

4-класс:

Тема: Музыка жана чыгармачылык: – Музыкалык ойлорду жаратуу, ыр жазуу, мелодия түзүү, музыкалык түзүлүштөрдү талдоо.

5-класс:

Тема: Музыка жана жанрлар: – Ар кандай музыкалык жанрлар менен таанышуу (классикалык, элдик, эстрадалык), жанрлардын өзгөчөлүктөрү, композиторлордун чыгармалары.

6-класс:

Тема: Музыка жана коом: - Музыканын коомдук ролу, музыкалык окуялар, музыкалык фестивалдар, музыкалык аспаптардын оркестрдеги орду.

1-класста «Музыкалык дүйнөгө саякат» деген жалпы жылдык тема коюлуп, анын мазмуну жана максаты төмөнкү багыттарда берилди:

1-чейрек: «Мектебим, мекеним музыкада жана таңды жаратуу». Темалар: – Музыка эмне? Музыканын түрлөрү (ыр, музыка, ыргак); – Музыкалык үндөр менен таанышуу (бийик, төмөн, узун, кыска); – Ыргактык көнүгүүлөр (кол чабуу, тамашалоо, дене кыймылдары менен ритмди түшүнүү); – "Таңды жаратуу" оюну (ар кандай музыкага карата кыймылдарды түзүү).

Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыканын негизин түшүнүп, ритмди сезип, кыймыл аркылуу музыканы билдире алышат.

2-чейрек: "Үн менен ойно" Темалар: – Кыргыз улуттук музыкалык аспаптары менен таанышуу (добуш, үнүнүн өзгөчөлүктөрү); – Ар кандай аспаптардын үнүн таанып, айырмалап билүү; – Аспаптардын үй-бүлөсү (урулуштук, кагынды, үйлөмө); – "Аспаптар оркестри" оюну (ар кандай үн чыгаруучу буюмдарды колдонуу); – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыкалык аспаптарды таанып, алардын үнүн айырмалап, аларды колдонуу менен музыка жаратууга кызыгууну арттырат.

3-чейрек: "Ырлар дүйнөсү". Темалар: – Кыргыз элинин ырлары менен таанышуу; – Ырдын маанисин түшүнүү жана эмоционалдык маанайын билүү; – Ырды туура ыргакта жана таза үндө ырдоо; – "Ырдоо мелдеш" оюну (ырды туура ырдоо боюнча мелдеш). - Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар ырларды жакшы ырдоо, ырдын маанисин түшүнүү жана музыкалык эстетикалык сезимдерин өнүктүрүү.

4-чейрек: "Музыкалык саякат". Темалар: – Ар кандай музыкалык жанрлар менен таанышуу (окуучуларга ылайыкталган ырлар, оюн-зоок музыкасы); – Музыканын маанайын жана мүнөзүн аныктоо; – Музыкага карата кыймылдарды түзүү (бийлөө, пантомима); – "Музыкалык саякат" оюну (ар кандай музыкага карата кыймылдарды аткаруу). – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар ар кандай музыкалык жанрларды таанып, музыканын маанайын түшүнүп, музыкага кыймыл аркылуу жооп бере алышат.

I ЧЕЙРЕК. «Мектебим, мекеним музыкада жана таңды жаратуу (18 саат)

Тема: «Музыка эмне? Музыканын түрлөрү (ыр, музыка, ыргак) **(4 саат).**

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыкалык дидактикалык оюндар. «Мектеп» темасынын негизинде аткарылган музыкалык чыгармаларды кайталоо. Өтүлгөн темалардын негизинде окуучулар менен диалог түзүү, маектешүү.

Музыкалык материалдар:

1. «Биринчи коңгуроо», музыкасы К.Эралиеваныкы, сөзү С.Рысбаевдики - уктуруу.
2. «Мектебим», музыкасы Б. Исаковдуку, сөзү И. Исаковдуку – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Сабакта», музыкасы К. Молдобасановдуку — уктуруу.
4. «Китеп», музыкасы И.Аманбаевдики, сөзү А.Кадыровдуку – үйрөтүү, аткаруу, уктуруу.
5. «Цветной дождик», музыкасы жана сөзү Ю.Фескинаныкы – уктуруу.
6. «Цветной дождик», музыкасы жана сөзү Ю. Фескинаныкы – уктуруу жана үйрөтүү, аткаруу.
7. Музыкалык дидактикалык оюндар.

Тема: «Музыкалык үндөр менен таанышуу (бийик, төмөн, узун, кыска), күз келди, » (6 саат).

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыкалык дидактикалык оюндар. «Күз келди» теманын негизинде аткарылган музыкалык чыгармаларды кайталоо. Өтүлгөн темалардын негизинде окуучулар менен диалог түзүү, маектешүү.

Музыкалык материалдар:

1. «Цветной дождик», музыкасы жана сөзү Ю. Фескинаныкы – үйрөтүү жана аткаруу.
2. «Күзүндө», музыкасы К. Молдобасановдуку – уктуруу.
3. «Күздө», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү А. Токомбаевдики – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Күзгү бакчам», музыкасы С. Айдаровдуку, сөзү Ж. Садыковдуку — уктуруу.

5. «Күзгү бакчам» — кайталап уктуруу. Окуучулар менен «Күз» жөнүндө чыгармалар менен маек куруу.

6. «Жардам бердик», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү М. Жангазиевдики — үйрөтүү, аткаруу.

7. «Цветной дождик», музыкасы жана сөзү Ю. Фескинаныкы – уктуруу.

Тема: «Ыргактык көнүгүүлөр (кол чабуу, тамашалоо, дене кыймылдары менен ритмди түшүнүү)» (8 саат).

Маалыматтык (окуу) материалдары: «Тып-тып» – аткаруу жана уктуруу. Чыгарама жөнүндө маек куруу. «Турумтай», «Торгой», музыкасы элдики. Окуучулар менен куштар жөнүндө салыштырып уккан музыкалары жөнүндө маектешүү. «Күзгү бакчам», «Мектебим», «Куштар кетти» деген темалар боюнча элестөөлөрдү музыка угуу менен кагаз бетине сүрөттөө. Чейректик корутунду концерт – сабак.

Музыкалык материалдар:

1. «Куштар кетти», музыкасы А. Аманбаевдики, сөзү А. Осмоновдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Турумтай», музыкасы элдики — уктуруу.
3. «Торгой», музыкасы элдики – уктуруу.
4. «Тып-тып», музыкасы жана сөзү Г. Эсенгулованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
5. «Мамалак», музыкасы жана сөзү. Г. Эсенгулованыкы – уктуруу жана үйрөтүү, аткаруу.
6. «Уят ай», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, сөзү А. Кадырованыкы – уктуруу.

II ЧЕЙРЕК (14 саат)

Тема: «Кыргыз улуттук музыкалык аспаптары менен таанышуу (добуш, үнүн өзгөчөлүктөрү); **(4 саат)**

Маалыматтык (окуу) материалдары: Окуучулар менен уктурулган чыгармаларды салыштыруу аркылуу, добуш, үнүн өзгөчөлүктөрү жөнүндө маек куруу.

Музыкалык материалдар:

1. «Чымчыктын ыры», музыкасы С.Айдаровдуку, сөзү А.Осмоновдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Жөжөлөрүм», музыкасы К. Молдобасановдуку — уктуруу.
3. «Күчүк досум», музыкасы Т. Саламатовдуку – уктуруу.
4. «Кышта», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү Т. Кожомбердиевдики — үйрөтүү, аткаруу.
5. «Жөжөлөрүм», «Күчүк досум» – уктуруу.
6. «Кышта», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы – уктуруу, аткаруу.

Тема: «Ар кандай аспаптардын үнүн таанып, айырмалап билүү, кыш келди» (4 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Окуучулар чыгармаларды салыштыруу менен ар кандай аспаптардын үнүн таанып, айырмалап билүү боюнча маек куруу. Окуучулар менен «Кыш» жөнүндө уктурулган, аткарылган чыгармаларды салыштыруу. Музыкалык дидактикалык оюндар.

Музыкалык материалдар:

1. «Кышта», музыкасы А.Малдыбаевдики, сөзү Т.Кожомбердиевдики – аткаруу, уктуруу.
2. «Балаты», музыкасы А. Аманбаевдики – уктуруу.
3. «Таарынчаак», музыкасы А.Укурчиновдуку, сөзү Ж.Кармановдуку – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Чыр бала», музыкасы жана сөзү Г. Эсенгулованыкы – уктуруу.

Тема: «Аспаптардын үй-бүлөсү (урулуштук, кагынды, үйлөмө), жаңы жылды тосолу» (6 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: «Жаңы жылды тосолу» аттуу темада окуучулар менен өтүлгөн чыгармаларды салыштыруу, маек куруу. Окуучулар менен ырлардын мазмунун салыштыруу. Чейректик корутунду сабакка даярдануу. Музыкалык дидактикалык оюндар. Чейректе өткөн (аткаруу жана уктуруу үчүн) чыгармаларды кайталоо. I жарым жылдык жыйынтык концерт-сабак.

Музыкалык материалдар:

1. «Жаңы жылды тосолу», музыкасы М. Абдраевдики – уктуруу.
2. «Новогодняя», музыкасы А. Филиппенконуку, сөзү Г. Бойконуку – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Аяз-Ата», музыкасы Э. Койбагарованыкы -уктуруу.
4. «Жаңы жыл жылмаят», музыкасы К.Эралиеваныкы, сөзү Д.Жамансартованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
5. «Аяз-Ата», «Жаны жылды тосолу» – уктуруу.
6. “Жаңы жыл жылмаят» – аткаруу.

III ЧЕЙРЕК (20 саат)

Тема: «Кыргыз элинин ырлары менен таанышуу, гүлдөй берсин мекеним» (8 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Окуучулар менен уктурулган чыгармалар жөнүндө маек куруу. Өткөн сабактардагы уктуруу үчүн берилген чыгарамалардын мазмуну жөнүндө баарлашуу. Музыкалык дидактикалык оюндар. Окуучулар менен чыгармалардын маанайы жөнүндө баарлашуу.

Музыкалык материалдар:

1. «Гүлдөй берсин мекеним», музыкасы А. Малдыбаевдики, «Мекенге ырды арнайбыз», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, «Жер эне», музыкасы, сөзү Г. Эсенгулованыкы – уктуруу.
2. «Кең мекен», музыкасы А. Жээнбаевдики, сөзү Р. Рыскуловдуку – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Дайым күн болсун», музыкасы А. Островскийдики, сөзү Л.Ошаниндики – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Кең мекен», музыкасы А. Жээнбаевдики, сөзү Р. Рыскуловдуку – аткаруу, уктуруу.
5. «Гүлдөй берсин мекеним», «Мекенге ырды арнайбыз» – уктуруу.
6. «Байчечекей», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү М. Жангазиевдики – аткаруу.
7. «Бабалардай болгум келет», музыкасы А. Жээнбайдыкы, сөзү Ж. Бөкөнбаевдики, «Гүлдөй берсин мекеним», музыкасы А. Малдыбаевдики – уктуруу.

Тема: «Ырдын маанисин түшүнүү жана эмоционалдык маанайын билүү жана энелердин жана апалардын майрамы» (4 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Окуучулар менен **энелердин жана апалардын майрамы** жөнүндө ырдын мазмунун талдоо, маектешүү.

Музыкалык материалдар:

1. «Апакемдин майрамы», музыкасы, сөзү С. Кынатовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Айым-күнүм ата-энем», музыкасы, сөзү Ш. Эсенгуловдуку, «Мы с бабулей», музыкасы А. Комарованыкы, сөзү. Л. Криллованыкы – уктуруу,
3. «Апалардын майрамы», музыкасы Ш. Кемелгазиеваныкы, сөзү Т. Самудиновдуку – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Эне менен бала», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Гүл бакта», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы – уктуруу.

Тема: «Ырды туура ыргакта жана таза үндө ырдоо, Нооруз майрам» (8 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: «Чон, атанын күүсү», «Жан апам», «Келди Нооруз» чыгармаларын уктуруу жана окуучулар менен уктурулган чыгармаларды

салыштырып маек куруу. Окуучулар менен уктурулган чыгармалардын маанайы жөнүндө маек куруу. «Ноорузум» – аткаруу. Өтүлгөн темаларды кайталоо.Чейректик корутунду сабакка даярдануу. Чейректик корутунду концерт – сабак.

Музыкалык материалдар:

1. «Келди Нооруз», музыкасы Р. Абдыкадыровдуку, сөзү Г. Момунованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Жур польканы бийлейли» музыкасы Н. Давлесовдуку, сөзү Ж. Садыковдуку, «Чон, атанын күүсү», музыкасы К, Молдобасановдуку, «Жан апам», музыкасы жана сөзү И. Жунусовдуку – уктуруу.
3. «Жакшылыктын жылы болсун», музыкасы Ж. Малдыбаеванык ы – үйрөтүү, аткаруу.
4. «У нас сегодня весело» музыкасы В. Карзинанык ы, сөзү Г. Ладоншикованыкы, «Маме», музыкасы М. Давиташвлиники, сөзү М. Садовскийдики – уктуруу.
5. «Ноорузум», музыкасы А. Карыбаевдики, сөзү Э. Эрматовдуку – үйрөтүү, аткаруу.

IV ЧЕЙРЕК (16 саат)

Тема: «Ар кандай музыкалык жанрлар менен таанышуу (балалар ырлары, оюн-зоок музыкасы, жазда» (12 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары:

1. Музыкалык дидактикалык оюндар. «Жамгыр», «Көгүчкөн», «Байчечекей» – уктуруу. Окуучулар менен чыгармалардын мазмуну жөнүндө маек куруу. Музыкалык дидактикалык оюндар. Окуучулар аткарылган чыгармалардын ыргагы жөнүндө маек куруу. «Көпөлөк», «Жамгыр» - уктуруу. Окуучулар чыгармалардын мазмунуна жараша кыймыл көрсөтүү. Окуучулар өтүлгөн сабактардагы уктурулган жана аткарылган музыкалык чыгармалар менен маек курушат**.**

Музыкалык материалдар:

2. «Күтүп жүрөм», музыкасы М. Касейдики, сөзү Д. Жамансартованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Жаз келди», музыкасы А. Малдыбаевдики, «Байчечекей», музыкасы Г.Ашымованыкы – уктуруу.
4. «Уя жасап береличи», музыкасы М. Бегалиевдики – уктуруу, үйрөтүү, аткаруу.
5. «Ак гүлдөр», музыкасы Т.Казаковдуку, сөзү И.Исаковдуку – үйрөтүү, аткаруу.
6. «Пришла весна», музыкасы жана сөзү С.Булдакованыкы – уктуруу, үйрөтүү, аткаруу.
7. «Май келди», музыкасы Н. Давлесовдуку, сөзү Т. Тыныбековдуку – үйрөтүү, аткаруу.
8. «Көгүчкөн», музыкасы А. Малдыбаевдик, «Көпөлөк», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Жамгыр», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Болуп калды жаз убак», музыкасы Т. Чокиевдики, сөзү Б. Сарногоевдики – уктуруу.
9. «Золотое сонце», музыкасы жана сөзү Е. Обухованыкы – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: «Музыканын маанайын жана мүнөзүн аныктоо, жайда» 4 саат

Маалыматтык (окуу) материалдары:

Окуучулар менен «Жайда» деген темада музыкалык маек куруу. Дидактикалык оюндарды өткөрүү. Бул сабакта ата-энелердин алдында балдар жыл бою өздөштүрүшкөн чыгармалардан аткаруу.

Музыкалык материалдар:

1. «Лета – это красота», музыкасы жана сөзү Н. Сафоничеванык ы – уктуруу.
2. «Жайда», музыкасы А. Малдыбаевдики – үйрөтүү, аткаруу, уктуруу.
3. «Жайда» деген темага окуучулардын ой жүгүртүүсү. Жайкы каникулду өткөрүү боюнча маек-сабак.

2-класста «Музыка жана аң-сезим» деген жалпы жылдык тема коюлуп, анын мазмуну жана максаты төмөнкү багыттарда берилди.

1-чейрек: "Музыканын тили". Темалар: – Музыкалык үндөр (бийик, төмөн, узун, кыска) менен аң-сезимди байланыштыруу; – Музыкалык ритмдерди түшүнүү жана сезүү (тез, жай, бир тектүү, өзгөрүү); – Музыкалык динамика (күчтүү, алсыз) менен аң-сезимди байланыштыруу; – "Музыкалык сөздөр" оюну (ар кандай музыкалык элементтерди сөздөр менен байланыштыруу). – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыканын негизги элементтерин (үн, ритм, динамика) түшүнүп, аларды өзүнүн сезимдери менен байланыштыра алышат.

2-чейрек: "Музыкалык түстөр". Темалар: – Музыка менен түстөрдүн байланышы (ар кандай музыкага карата түстөрдү тандап алуу); – Музыкалык аспаптардын үнүнүн түсүн табуу (мисалы, скрипканын үнү жашыл, барабандын үнү кызыл) – "Музыкалык сүрөт" оюну (музыканы угуп, сүрөт тартуу); – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыканы угуп, түстөр менен байланыштыра алышат, музыкалык фантазияларын өнүктүрүшөт.

3-чейрек: "Музыка жана эмоциялар". Темалар: – Музыканын маанайын аныктоо (кубаныч, кайгы, тынчтык, капа); – Ар кандай маанайдагы музыканы угуп, сезимдерди талдоо; – Музыка аркылуу эмоцияларды билдирүү (мисалы, кубанычтуу музыкага бийлөө, кайгылуу музыкага ырдоо); – "Эмоциялар оркестри" оюну (ар кандай эмоцияларды музыка аркылуу билдирүү); – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыканын маанайын аныктап, өзүнүн сезимдерин музыка аркылуу билдире алышат.

4-чейрек: "Музыка жана фантазия". Темалар: – Музыканы угуп, фантастикалык окуяларды жаратуу; – Музыкага карата кыймылдарды түзүү (бийлөө, пантомима, драма); – Музыкалык аспаптарды колдонуу менен өзүнүн музыкалык чыгармаларын жаратуу; – "Музыкалык театр" оюну (музыкага карата драмалык оюндарды ойноо); – Күтүлгөн натыйжа: Окуучулар музыканы угуп, фантазияларын өнүктүрүшөт, өзүнүн музыкалык чыгармаларын жаратууга кызыгууну арттырат.

2-класска «Музыкалык үндөр (бийик, төмөн, узун, кыска) менен аң-сезимди байланыштыруу, музыка биздин жашообузда» деген негизги тема берилди. Мында 1-класстын темасына салыштырмалуу музыка окуучулардын жашоо-турмуштары менен түздөн-түз байланышта болду. Анын мазмуну жана максаты төмөндөгүдөй багыттарда көрсөтүлдү:

I ЧЕЙРЕК (18 саат)

Тема: «Музыкалык үндөр (бийик, төмөн, узун, кыска) менен аң-сезимди байланыштыруу, биз окуучу балдарбыз» (6 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

1. Музыка деген эмне? Окуучулар менен музыка жөнүндө маектешүү. К. Букалаевдин чыгармачылыгы жөнүндө баарлашуу. Музыкалык сабаттуулук деген эмне? Музыкалык добуштар. Окуучулар менен музыкалык добуштар жөнүндө маек куруу. Обон жөнүндө түшүнүк. Музыкалык дидактикалык оюндар. Нота сызыктары жөнүндө түшүнүк.

Музыкалык материалдар:

1. «Биринчи коңгуроо», музыкасы М. Касейдики, сөзү С. Эралиевдики - уктуруу.
2. «Ачык көңүл балдарбыз», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү А. Кыдыровдуку - үйрөтүү, аткаруу.
3. «Эне тилим – кыргыз тилим», музыкасы К.Букалаевдыкы, сөзү Г.Болотованыкы - уктуруу.

4. «Адептүү баламын», музыкасы Ж. Дуйшеналиевдики, сөзү А. Кыдыровдуку – үйрөтүү, аткаруу.

5. «Убада берем», А. Малдыбаевдики, «Тартиптүү бала», музыкасы Т. Эрматовдуку, «Досторум бар жерде», музыкасы В. Шаинскийдики, сөзү М. Таничтики – уктуруу.

6. «Окуу, окуу», музыкасы Н. Давлесовдуку, сөзү А. Токомбаевдики – үйрөтүү, аткаруу.

7. «Мына минтип» музыкасы, сөзү А. Малдыбаев – үйрөтүү жана уктуруу.

Тема: Музыкалык ыргактарды түшүнүү жана сезүү (тез, жай, бир тектүү, өзгөрүү), күз келди (6 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары:

Скрипкалык ачкыч (Соль ачкычы). А. Малдыбаевдин (балдар ырларынын негизинде) чыгармачылыгы жөнүндө маек куруу. Ноталардын аталыштары жана ноталык сызыкчаларда (станда) жайгаштырылышы. Музыкалык дидактикалык оюндар. "Музыкалык сөздөр" оюну (ар кандай музыкалык элементтерди сөздөр менен байланыштыруу).

Музыкалык материалдар:

1. «Күзгү бакчам», музыкасы С. Айдаровдуку, сөзү Ж. Садыковдуку – үйрөтүү, аткаруу.

2. «Күз келди», музыкасы Э. Койбагарованыкы, сөзү К. Аскаровдуку – үйрөтүү, аткаруу.

3. «Алтын күз», музыкасы Р. Абдыкадыровдуку – аткаруу жана уктуруу.

4. «Жардам бердик», музыкасы А. Малдыбаевдики сөзү М. Жангазиевдики, «Теримчилер», музыкасы С. Жумалиевдики, «Күз», музыкасы К. Эралиеваныкы, «Теримчилдер», музыкасы С. Жумалиевдики, «Осень золотая» – уктуруу.

5. «Бүлдүркөн», музыкасы А. Бөдөшовдуку, сөзү Ж. Мамытовдуку – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: Музыкалык динамика (күчтүү, алсыз) менен аң-сезимди байланыштыруу, биз Мекенди сүйөбүз (6 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары:

Музыкалык сабат. Ноталардын аталыштары жана ноталык сызыкчаларга жайгашышы. Музыкалык дидактикалык оюндар. Музыкалык сабат. Ноталардын жайгашышы (кайталоо). Өтүлгөн чейректеги музыкалык чыгармалардын мазмуну жөнүндө окуучулар менен маек куруу. Композитор А. Бөдөшовдун чыгармалары.

Музыкалык материалдар:

1. «Кыргызстаным», музыкасы А.Бөдөшовдуку, сөзү К.Урманбетовдуку – үйрөтүү, аткаруу.

2. «Ай кең мекен, кең мекен», музыкасы А. Жээнбайдыкы, сөзү Р. Рыскуловдуку,

3. «Мен кыргыздын уулумун», музыкасы, сөзү Ш.Эсенгуловдуку, «Сыймык», музыкасы Т. Чокиевдики, сөзү К. Урманбетовдуку, «Баластан», музыкасы Т. Казаковдуку, сөзү К. Урманбетовдуку – уктуруу.

4. «Светафор», музыкасы Э. Сасыбаевдики, сөзү К.Абдрахмановдуку – үйрөтүү, аткаруу.

II ЧЕЙРЕК (14 СААТ)

Тема «Музыканын маанайын аныктоо (кубаныч, кайгы, тынчтык, капа), ар мүнөздүү балдарбыз» (7 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыкалык сабат. Ноталардын созулуштары жөнүндө жалпы түшүнүк. Музыкалык сабат. Бүтүн нота. Музыкалык сабат. Жарымдык нота. Музыкалык сабат. Чейректик нота.

Музыкалык материалдар:

1. «Ар мүнөздүү балдарбыз», музыкасы А. Мурзабаевдики, сөзү Ж.
2. Абдыкалыкованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Уя жасап береличи», музыкасы М. Бегалиевдики, сөзү Ш. Дүйшеевдики – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Оюн», музыкасы Э. Жумабаевдики, «Бийлеймин», музыкасы, сөзү Г. Эсенгулованыкы, «Крокодил Генанын ыры», музыкасы В. Шаинскийдики, сөзү А. Тимофеевскийдики, «Уят ай», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, сөзү А. Кадырованыкы, «Ынтымак ыры», музыкасы А. Укурчиновдуку, сөзү М. Тойбаевдики, «Досторго», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Эки дос», музыкасы (күү) Ы. Тумановдуку – уктуруу.
5. «Баканын ыры», музыкасы К. Букалаев, сөзү А. Карасартов – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: «Ар кандай маанайдагы музыканы угуп, сезимдерди талдоо жана кел, жаңы жыл, келе гой!» (7 саат)

1. ***Маалыматтык (окуу) материалдары:*** Музыкалык сабат (өтүлгөн темаларды кайталоо). Музыкалык сабат. Тыныгуулар (пауза). Музыкалык сабат. Сегиздик нота. Жарым жылдык корутунду сабакка даярдануу. Чейректеги аткаруу үчүн берилген чыгармаларды кайталоо. Жаңы жылдык концерт – сабак.

Музыкалык материалдар:

2. «Аппак кар», музыкасы Т. Чокиевдики, сөзү С. Исаковдуку – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Жаңы жыл», музыкасы М. Абдраевдики, «Жаңы жыл», музыкасы М.Бостонкуловдуку, «Новый год», группа Радуга, «Татынакай телефон», музыкасы М. Рыскуловдуку сөзү К. Абдрахмановдуку – уктуруу.
4. «Жаңы жыл», музыкасы, сөзү Г. Эсенгулованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
5. «Көк жылгаяк», музыкасы элдики иштеп чыккан С. Бактыгулов –уктуруу, аткаруу.

III чейрек (20 саат)

Тема: «Музыканын маанайын аныктоо (кубаныч, кайгы, тынчтык, капа), кыш» (5 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыканын маанайын аныктоо боюнча окуучулар менен маек куруу, кайталоо.

Музыкалык материалдар:

1. «Аппак кар», музыкасы С. Момбековдуку, сөзү Ш. Дүйшеевдики – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Көк жылгаяк», музыкасы элдики иштеп чыккан С. Бактыгулов –үйрөтүү, аткаруу.
3. «Аппак кар», музыкасы А. Борошовдуку, «Зима пришла», музыкасы, сөзү И. Дунаевскийдики, «Күлүк чана», музыкасы Э. Койбагарова, сөзү Т. Кожомбердиевдики, «Саламатпы, мейман кыш», украин эл ыры, «Зимушка зима», музыкасы С. Булатовдуку – уктуруу.
4. «Наша ёлка», музыкасы, сөзү Т. Мираджиндики – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: «Ар кандай маанайдагы музыканы угуп, сезимдерди алдоо, жаныбарлар досторум» (5 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыканын маанайын аныктоо боюнча окуучулар менен маек куруу, кайталоо.

Музыкалык материалдар:

1. «Кулунум», музыкасы А. Малдыбаевдыкы, сөзү А. Токомбаевдики – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Веселые гуси», орус эл ыры – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Уя жасап береличи», музыкасы М. Бегалиевдики, сөзү Ш. Дүйшеевдики, «Күчүк досум», музыкасы Т. Саламатовдуку, сөзү Т. Кожомбердевдики, «Тайды таптап», музыкасы С. Бактыгуловдуку, сөзү С. Кубатованыкы, «Мамалак», музыкасы, сөзү Г. Эсенгулованыкы, «Я на солнышке лежу», музыкасы Г. Гладковдуку, сөзү С. Козловдуку – уктуруу.

Тема: "Музыка аркылуу эмоцияларды билдирүү (мисалы, кубанычтуу музыкага бийлөө, кайгылуу музыкага ырдоо), жаз майрамдары» (5 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыкалык дидактикалык оюн. Эмоциялар оркестри" оюну (ар кандай эмоцияларды музыка аркылуу билдирүү);

Музыкалык материалдар:

1. «Күн балдары», музыкасы К. Эралиеваныкы. сөзү Ж. Мамытовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Ким сулуу», музыкасы К. Букалаевдыкы, сөзү К. Урманбетовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Апакемдин майрамы», музыкасы, сөзү С. Кынатовдуку, «Гүлдөр», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү М. Буларкиеваныкы, «Алтын апам» музыкасы И. Жунусовдуку, «Апамдын обону», музыкасы Б. Глуховдуку, «Чоң энем», музыкасы Б. Абдраимовдуку – уктуруу.
4. «Сармерден», музыкасы Г. Эсенгулованыкы, сөзү А. Карабаеваныкы – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: "Эмоциялар оркестри" оюну (ар кандай эмоцияларды музыка аркылуу билдирүү), Нооруз майрам» (5 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Окуучулар менен музыканын маанайы жөнүндө маек куруу. Музыкалык дидактикалык оюн. "Эмоциялар оркестри" оюну. (Чейрек жыйынтыгы, корутунду сабак. Чейрек ичинде үйрөнгөн ырлар менен концерт – сабак.

Музыкалык материалдар:

1. «Сармерден» – уктуруу, аткаруу.
2. «Жөжөлөрүм», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү А. Исаевдики – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Кыргыз калкым», кыргыз эл музыкасы – уктуруу.
4. «Бишкегим» Музыкасы С.Жумалиевдики, «Кызыл гүл», музыкасы В. Ниязалиеваныкы – уктуруу.

IV ЧЕЙРЕК (16 саат)

Тема: «Музыканы угуп, фантастикалык окуяларды жаратуу; Жаз жарыш» (8 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: "Музыкалык театр" оюну (музыкага карата драмалык оюндарды ойноо). Музыкалык сабат. Мажор жөнүндө түшүнүк. Музыкалык сабат.

Мажор жөнүндө түшүнүк. Окуучулар менен аткарылган жана уктурулган музыкалык чыгармалар жөнүндө маек куруу, талдоо.

Музыкалык материалдар:

1. «Жаз майрамы», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү С. Рысбаевдики – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Бак тигели», музыкасы А. Малдыбаевдики, «Биздин бакта», музыкасы М. Бостонкуловдуку, «Байчечеке», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү М. Жангазиевдики, «Эмгек бакыты», музыкасы Ш. Шеркуловдуку, «Бак тигебиз” музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү Б. Абакировдуку, «Күндү тосуу», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү Ш. Мамбетаипованыкы – уктуруу.
3. «Жаз жарыш», музыкасы Н. Курманованыкы, сөзү А. Жакшылыковдуку, «Байчечекей» музыкасы К. Букалаевдики, сөзү М. Жангазиевдики , «Жамгыр-ай», музыкасы Т. Молдогазиевдики, сөзү С. Жетимишевдики – үйрөтүү, аткаруу.

Тема: «Музыкага карата кыймылдарды түзүү (бийлөө, пантомима, драма), Куттуу болсун Улуу Жеңиш майрамы» (8 саат)

Маалыматтык (окуу) материалдары: Музыкалык аспаптарды колдонуу менен өзүнүн музыкалык чыгармаларын жаратуу. «Эстелик», музыкасы (Т. Казаковдуку) уктуруп, окуучулар менен “Жеңиш күнү” темасында баарлашуу, диалог куруу. «Жайлоо көркү», музыкасын (Б. Исаковдуку) – уктуруу менен «Жай көркү» деген темада маек – сабак. Жылдык жыйынтык концерт – сабак.

Музыкалык материалдар:

1. «Май келди», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү А. Үсөнбаевдики, «Куттуу болсун Жениш майрам», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү Т. Акматовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Эстеликке таазим», музыкасы, сөзү Т. Молдогазиевдики, «Эр жоокер», музыкасы, сөзү Т. Молдогазиевдики, «Сулуу май», музыкасы Н.Давлесовдуку , «Көпөлөк», музыкасы Э.Жумабаевдики, «Кыргызстаным», музыкасы К. Асановдуку, «Мекеним Кыргызстаным», музыкасы Э. Мааданбековдуку, сөзү К. Иманалиевдики – уктуруу.
3. «Аскер жигит боломун», музыкасы Э. Койбагарованыкы, сөзү К. Аскаровдуку, «Ата-Мекен», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү Ч. Шаршебаевдики, «Ата-Мекен», музыкасы К. Букалаевдики, сөзү Ч. Шаршебаевдики – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Тынчтык ыры», музыкасы А. Островскийдики, сөзүн которгон К. Урманбетов – уктуруу.

Программа 3-класстын окуучуларына төмөндөгүдөй мазмундагы багыттарда берилди. Алар:

1. *Элдик музыкалык аспаптар.* Окуучулар элдик музыкалык аспаптар менен таанышып, алардын түрлөрүн, өзгөчөлүктөрүн айрып билишип, ал аспаптарга жазылган чыгармалардан угуусу.
2. *Музыкадагы негизги жанрлар.* Окуучулардын музыкадагы негизги жанрлардан болгон «ыр», «бий», «марш» жана алардын түрлөрү менен таанышып, өздөштүрүшөт.
3. *Алтын күз.* Күзгү жыйым-терим, берекелүү күздүн көрүнүшү жана алтын сымал ажайып кооздугун музыкалык каражаттар менен образдуу чагылдыруусу. Балдардын ага болгон сезим-туюмдары, элестөөлөрү.
4. *Музыка жомокто.* Мында окуучулар кереметтүүлүгү, көркөм ажардуулугу, кызыктуулугу менен фантастикалуу окуялары, айлакер амалдуу каармандары менен

балдардын жашоодогу ар кандай кыйынчылыктарга каршы күрөшүүгө, чыйрактыкка, ийкемдүүлүккө, эс-акылынын, ой-жүгүртүүсүнүн өсүшүнө, адамгерчиликке, адеп-ахлакка, ынтымакка, биримдикке, терс көрүнүштөрдөн оолак, жат адаттардан алыс болууга тарбиялаган жомоктордон жана тамсилдерден өздөштүрүп, алардын музыкадагы орду жөнүндө түшүнүк алышат.

5. *Жамак айтуу музыкада.* Окуучулар жамактын түрлөрү (жаңылмачтар, бат-айтмалар, калп-апыртмалар, табышмактар, макал-лакаптар) менен таанышып, өздөштүрүп угушат. Балдардын сөз байлыгын өстүрүүдө, айтууга оор сөздөрдү туура, так, ачык, түшүнүктүү, шар сүйлөөгө көндүрүүдө жаңылмачтардын, бат-айтмалардын тарбиялык мааниси өтө зор. Аларды дароо эле бат айтып, ырдоого кыйын, ошондуктан, мындай ырларды үйрөнүүдө этияттык менен алардын оор-жеңилине жараша берилиши керек. Ал эми көркөм образдардын демейдегидей эмес көрүнүштөрү, кызыктуу жана таң калаарлык күлкүлүү окуяларды камтыган, жашоо-тиричиликке туура келбей турган, өзүлөрүнүн аттары эле айтып турган апыртма-калптардын да тарбиялык мааниси зор. Табышмак ырлар болсо, балдардын сезимталдыгынын өсүшүнө, ар кандай табышмактуу кубулуштардын, көрүнүштөрдүн маанисине түшүнүүгө, тапкычтыкка, алардын кыялдануусуна, ой жүгүртүүсүнө шык берип, курчуп, тереңдеп өсүшүнө көмөк берүүсү менен маанилүү. Булар менен катар макаллакаптар да, эзелтеден бери ата-бабаларыбыз колдонуп келе жаткан акылман ойлору жана улуу сөздөрү. Алардын да, эстетикалык, философиялык жактан тарбиялык мааниси абдан зор. Мында балдардын окууга болгон умтулуусун, китепке болгон сүйүүсүн, кызыгуусун арттырууга, адептүүлүккө, ыймандуулукка, достукка, эмгекке ж. б. жакшы сапаттарга тарбиялоо.

6. *Жаңы жыл.* Жаңы жылдык жакшы маанай, ак тилектер, каалоолор. Бул тема 12-класстардагы «Жаңы жылды тосолу», «Кел жаңы жыл» темаларынын уландысы. *Сыйкырдуу кыш.* Кыштын кереметтүүлүгүнө, ажайып кооздугуна, кыш мезгилиндеги жашоо-тиричиликке балдардын көз карашы, сезимдери. *Жаздын көркү – майрамдар.* Аялдардын эл аралык күнү - 8-Март, мусулмандардын жаңы жылы – Нооруз, эмгекчилердин тилектештигинин эл аралык күнү – 1-Май, Улуу жеңиш – 9-Май майрамдарына байланыштуу, аларды чагылдырган чыгармалардын берилиши. *Кыргыз жана коңшу элдеринин музыкасынан.* Бул темада элибиздин жана коңшу элдердин музыкасындагы айырмачылыктар, өзгөчөлүктөр, байланыштар жөнүндө түшүнүк алуу. Ошону менен катар жаздагы эмгекти, жаз көркүн чагылдырган чыгармалардан өздөштүрүү. Чейректин аягында «Жайкы каникул» деген темада окуучулар менен аңгеме-сабагын өткөрүү. Ал эми *концерт сабак* менен жылдын жыйынтык сабагы өтүлөт.

I ЧЕЙРЕК (9-саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Комуз менен таанышуу. Ооз комуз жана кыл кыяк менен таанышуу. Ноталык созулуштар (бүтүн нота). Ноталык созулуштар (жарым нота). Ноталык созулуштар (чейректик нота). Ноталык созулуштар (сегиздик нота). Чоорлор (сыбызгы чоор, чопо чоор, ышкырык чоор, чогойно чоор ж. б.) жана урма аспаптар менен таанышуу. «Ыр» жана анын түрлөрү жөнүндө түшүнүк. «Бий» жана анын түрлөрү жөнүндө түшүнүк. «Марш» жана анын түрлөрү жөнүндө түшүнүк.

Музыкалык материалдар:

1. «Бала кербез», күүсү Токтогулдуку, «Турумтай», элдик күү (ооз комуз), «Кер өзөн», күүсү Муратаалыныкы (кыл кыяк), «Койчунун күүсү», элдик күү (чоор), «Бешик ыры», музыкасы М. Бегалиев, «Вальс», музыкасы Н. Давлесовдук, «Балдар маршы», музыкасы В.

Власов, А. Малдыбаев, В. Ференики, «Оюнчуктар маршы», музыкасы Д. Кабалевскийдики – үзүндү, уктуруу. «Алтын күз», музыкасы Е. Глебовдуку, «Күзгү ыр», музыкасы П. Чайковскийдики – уктуруу.

2. «Шайыр комузчу», музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү Б. Абакировдуку, «Биз үчүнчү класспыз», музыкасы Н. Давлесовдуку, сөзүн жазган: Т. Кожомбердиев – үйрөтүү, аткаруу.

II ЧЕЙРЕК (7 СААТ)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Жомоктор жана тамсилдер жөнүндө түшүнүк. Алардын музыкадагы орду. Жамак жана анын музыкадагы орду. Тыныгуу жөнүндө түшүнүк. Бүтүн тыныгуу. Жарымдык тыныгуу. Чейректик тыныгуу. Сегиздик тыныгуу.

Музыкалык материалдар:

1. «Ач карышкыр», музыкалуу жомогунан үзүндү. Музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, «Жаңылмач», музыкасы С. Осмоновдуку, «Беш табышмак», музыкасы О.Турсуниязовдуку, «Бизге жаңы жыл келет», музыкасы В. Герчиктики, «Петя жана карышкыр» жомок-операсынан үзүндү. Музыкасы С. Прокофьевдики – уктуруу.

2. «Улактын ыры» («Ач карышкыр музыкалуу жомогунан»), «Жанылмач-ыр», музыкасы М. Касейдики, сөзү Ж. Бекниязовдуку, «Жаңы жыл», музыкасы М. Абдраевдики, сөзү Н. Жетикашкаеваныкы – үйрөтүү, аткаруу.

III ЧЕЙРЕК (10 СААТ)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Нота боюнча көнүгүүлөрдөн ырдоо. Альтерация белгилер. Диез. Бемоль. Бекар.

Музыкалык материалдар:

1. «Аппак кар», музыкасы Т. Молдогазиевдики, сөзү Э. Абдылдаевдики, «Апамай», музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү Б. Абакировдуку, «Жарамазан» элдик ыр. Иштеп чыккан А. Жээнбаевдики — үйрөтүү, аткаруу.

2. «Кыш жомогу», музыкасы М. Касейдики «Снежинки», музыкасы В. Шаинскийдики, «Муздагы бий», музыкасы А. Петровдуку, «8-Март», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Атам менен апама», музыкасы Ж. Кайыповдуку, «Нooруз майрамы», музыкасы, сөзү Ш.Кемелгазиеваныкы, «Веснянка» (хоровод с подснежниками, украин эл ыры) — уктуруу.

IV ЧЕЙРЕК (8 СААТ)

Кыргыз жана коңшу элдердин музыкасынан

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Такт жөнүндө түшүнүк. Тактылык сызыктар.

Музыкалык материалдар.

1. «Бак тигели», музыкасы Н. Давлесовдуку, сөзү А. Осмоновдуку, «Гүлдөр», музыкасы А. Жуманалиевдики, сөзү И. Токтогуловдуку, «Биздин жай», музыкасы Д. Кабалевскийдики, сөзү А. Прищельцтики — үйрөтүү, аткаруу.

2. «Сары Арка», музыкасы Курмангазыныкы, «Өзбек эл бийи» («Гүлсара» музыкалуу драмасынан үзүндү), «Пахтачы кыздын бийи», тажик эл бийи, «Жаз вальсы», музыкасы Е. Тиличееваныкы, «Сулуу Май», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, «Булак» (жайлоо баракчаларынан), музыкасы А. Мурзабаевдики, «Жайкы таңда», музыкасы С. Мамбетбаевдики – уктуруу.

4-класстын программасы 3-класска салыштырмалуу төмөндөгүдөй мазмундагы багыттарда берилди.

Ыр, бий, марш мүнөздүү чыгармалар.

3-класста окуучулар ыр, бий, марш жана алардын түрлөрү жөнүндө түшүнүк алышып, өздөштүрүшөт. Ал эми 4-класста ыр мүнөздүү, бий мүнөздүү, марш мүнөздүү чыгармалар менен таанышып, өздөштүрүшөт. Алардын айырмачылыктарын жана өзгөчөлүктөрүн айырып билишет.

I. *Күз берекеси.* Окуучуларга берекелүү күз жөнүндө баяндама берүү. Аны чагылдырган чыгармалардан өздөштүрүү жана уктуруу. Бул тема боюнча окуучулардын өз алдынча ой жүгүртүүлөрү.

II. *Балдар фольклордук (элдик аспаптар) ансамбли жана оркестри.* Окуучулардын фольклордук ансамбли жана оркестри менен таанышуусу («Сейтек» Республикалык балдар жана өспүрүмдөр борборунун комузчулар ансамбли, П. Шубин атындагы балдар музыкалык мектебинин темир ооз комузчулар ансамбли, М. Абдраев атындагы музыкалык мектебинин балдар фольклордук оркестри ж. б.). Балдар фольклордук ансамбли жана оркестри үчүн жазылган чыгармалар менен таанышуу жана уктуруу. Фольклордук ансамблдин жана оркестрдин балдарга тийгизген таасири жана тарбиялык мааниси.

III. *Уламыштар жана болмуштар музыкада. бул тема 3-класстагы «Музыка жомокто»* темасынын уландысы. Анда окуучулар жомоктор жана тамсилдер жөнүндө окуп үйрөнүшсө, 4-класста алар эзелки тарыхый мезгилди, доордон-доорго, кылымдан-кылымга, ооздон-оозго улам кийинки урпактарга уламалап өтүп келген уламыштар («Камбаркан», «Талым кыз менен Көбөктүн айтышы» ж. б.), тээ качандыр бир мезгил-де болуп өткөн окуялуу болмуштар («Кет бука», «Карагул ботом» ж. б.) жөнүндө, алардын музыкадагы орду тууралуу кени-ри маалымат ала алышат. Максат – уламыштардагы жана болмуштардагы бийик музыкалуу поэтизацияланган көркөм образдар аркылуу окуучуларды адеп-ахлакка, ыйманга, адамгерчи-ликке ж. б. асыл сапаттарга тарбиялоо. 3-4-класстардагы бул темалар 5класста «Дастан музыкада» деген темада (улуу дастандар – «Манас», «Семетей», «Сейтек», кенже дастан-дар – «Курманбек», «Жаныш, Байыш», «Кедейкан» ж. б.) улантылат.

IV. *Музыка жаңы жылда.* Бул темада 3-класстагы «Шаңдуу жаңы жыл» темасы улантылат.

V. *Кыш жана жай чилделери.* Бул темалар боюнча окуучулар менен маек куруу. Кыш жана жай чилделериндеги жашоотиричилик, кубулуштар, айырмачылыктар, өзгөчөлүктөр жөнүндө баяндоо.

VI. *Жаздагы майрамдар.* Мында 3-класстагы «Жаздын көркү майрамдар» темасын терендетип улантуу.

VII. *Кыргыз жана чет элдеринин музыкасынан.* 3-класстын IV чейрегинде *«Кыргыз жана коңшу элдеринин музыкасынан»* деген тема берилген эле, ал эми 4-класста болсо, анын уландысы катары теманы тереңдетүү максатында чет элдеринин музыкасын өздөштүрүү камтылды. Анткени, бул темада окуучулар кыргыз музыкасы менен чет элдеринин музыкасынын байланышы, айырмачылыгынөзгөчөлүгү жөнүндө түшүнүктөрдү алышып, атактуу композиторлор менен таанышып, алардын чыгармаларынан өздөштүрүлөт.

I ЧЕЙРЕК (9 СААТ)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Ыр мүнөздүү чыгармалар жөнүндө түшүнүк. Бий мүнөздүү чыгармалар жөнүндө түшүнүк. Марш мүнөздүү чыгармалар жөнүндө түшүнүк. Балдарга комузчулар жана ооз комузчулар ансамблдери жөнүндө баяндоо. Берекелүү күз жөнүндө окуучулар менен маек куруу.

Музыкалык материалдар:

1. «Жүр полькaны бийлейли», музыкасы Н.Давлесовдуку, сөзү Ж.Садыковдуку, «Жүрүш ыры», музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү Т. Үмөталиевдики, «Теримчилер ыры», музыкасы М.Абдраевдики, сөзү А.Акаевдики – үйрөтүү, аткаруу.

2. «Урожайная», музыкасы И. Дунаевскийдики, «Беш ыргай», музыкасы А. Темировдуку, «Обон», музыкасы Э. Жумабаевдики, «Жеңиш», музыкасы Ы. Тумановдуку (комуз куусу), «Күз», музыкасы К. Молдобасановдуку, «Маш ботой» (комузчулар ансамблинин аткаруусунда), музыкасы А. Огомбаевдики, «Керме-Тоо» (темир комузчулар ансамблинин аткаруусунда), музыкасы элдики, «Кош кайрык» (фольклордук оркестр үчүн), музыкасы Э. Жумабаевдики — уктуруу.

II ЧЕЙРЕК (7 СААТ)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Уламыштар. Алардын музыкадагы орду жөнүндө баяндоо. Болмуштар. Алардын музыкадагы орду жөнүндө баяндоо. Өлчөмдөр жөнүндө түшүнүк. Жөнөкөй өлчөмдөр: (2/4), (3/4).

Музыкалык материалдар:

1. «Ыйман деген эмне?», «Аяз-Ата», музыкасы, сөзү Ш. Кемелгазиеванықы – үйрөтүү, аткаруу. «Жаңы жыл – жаркын үмүттөр», музыкасы Ж. Кайыповдуку – уктуруу.
2. «Жаңы жылым», музыкасы, сөзү Г. Эсенгулованыкы – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Танец снежинок», музыкасы А. Жилиндики, «Талым кыз менен Көбөктүн айтышы», музыкасы, сөзү элдики, «Карагул ботом», музыкасы, сөзү элдики, «Новогодняя», музыкасы М. Парцхаладзеники — уктуруу.

III чейрек (10 СААТ)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Затакт жөнүндө түшүнүк. Фермато жөнүндө түшүнүк. Өтүлгөн сабактар боюнча кыш көрүнүшү жөнүндө көркөм элестөөлөрдү, фантазияларды кагаз бетине сүрөттөө. Чейректе өтүлгөн темалар боюнча музыкалык табышмак өткөрүү.

Музыкалык материалдар:

1. «Кышкы ыр», музыкасы Ж. Малдыбаеванықы, сөзү Т. Кожомбердиёвдики, «Эки энем», музыкасы Ч. Жумакановдуку, сөзү Р. Рыскуловдуку, «Кел Ноорузум», музыкасы, сөзү С. Бактыгуловдуку – үйрөтүү, аткаруу

2. «Кышкы кеч», музыкасы М. Яковлевдики, «Кардагы издер», музыкасы Ж. Малдыбаеванықы, «Снежинка», музыкасы Я. Дубравиндики, «8-Март», музыкасы Ы. Тумановдуку (комуз күүсү), «Чон эненин жомогу», музыкасы Э. Жумабаевдики, «Мектеп карнавалы», музыкасы В. Петровдуку, «Нооруз», музыкасы Н. Давлесовдуку – уктуруу.

IV чейрек (8 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Кыргыз жана чет элдеринин музыкасы жөнүндө баяндама. Элдик музыка жөнүндө маек. Ылдамдыктар жөнүндө түшүнүк. Чекит жөнүндө түшүнүк. Добуш катарында колдонулуучу каражаттар (динамика, ыргак, штрих).

Музыкалык материалдар:

1. «Шырылдаң», кыргыз эл ыры — уктуруу.
2. «Күн балдары», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү Ж. Мамытовдуку, «Гүлдөр», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү М. Буларкиеваныкы – үйрөтүү, аткаруу.
3. «Учуп барам», музыкасы Т. Чокиевдики, сөзү К. Жунушевдики – үйрөтүү, аткаруу.
4. «Смелый наездник», музыкасы Р. Шумандыкы, «За рекой старый дом», музыкасы И. Бахтыкы, «Түрк маршы», музыкасы В.Моцарттыкы, «Сулуу май», музыкасы Н.Давлесовдуку, «Ветерок и ветер», музыкасы Л. Бетховендики - уктуруу.

5 класстын темасы*: «Музыканын улуу күчү. Музыканын адамга тийгизген таасири»*

I чейректин темасы: «Музыканын адамды өзгөртүүчү күчү» (9 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Күүнүн башы Камбаркан - комуздун жаралыш тарыхы. Музооке, Ниязаалы, Айдараалы, Токтогул жөнүндө кыскача баяндоо. Карамолдо, Ыбрай, Атай, Асылбек, Шекербек жөнүндө кыскача баяндоо. Б.Мадазимов, С.Токтакунова, Н.Абдрахманов жөнүнде кыскача баяндама Кыл кыяк. Залкар кыл кыякчылар Муратаалы, С.Бекмуратов.

Музыкалык матеиалдар:

1. «Ой комузчу», музыкасы А.Темировдуку, сөзү Т.Үмөталиевдики«Аталар», музыкасы А. Жээнбаевдики. сөзү И. Исаковдуку, «Кыргыз жерим» музыкасы А.Жайнаковдуку, сөзү Т.Байзаковдуку – уктуруу, үйрөтүү, аткаруу.

8. «Паровоз» күүсү Ыбырай Тумановдуку, «Камбаркан» күүсү, К. Орозовдуку, «Чон Кербез» күүсү, Токтогулдуку, «Улуу Тоолор» күүсү. Н. Абдрахмановдуку, «Ат кетти» күүсү. Күрөңкөйдүкү, «Тизгин күү» күүсү. С. Бекмуратовдуку, «Бекташ» Иманкулдун күүсү, «Жайлоодо», С.Бекмуратовдун күүсү - уктуруу.

II чейректин темасы: «Музыка – адамдын руханий дүйнөсү» (7 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Ооз комуздун түрлөрү (жыгач ооз комуз, темир ооз комуз). А.Байбатыров, Т.Тыныбеков жөнүндө кыскача баяндоо. Үйлөмө аспаптар. Урма аспаптар. Атактуу чоорчу Асанбай, сурнайчы Жунусаалы тууралуу кыскача баяндоо.

Музыкалык материалдар:

1. «Күздө», музыкасы Э.Мааданбековдуку, сөзү С.Андабековдуку, «Мекеним», музыкасы М.Бостонкуловдуку, сөзү Ж.Муракаковдуку, «Сыймык», музыкасы Т.Чокиевдики, сөзү К.Урманбетовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Койчулардын коңур күү» (үйлөмө аспаптар квинтет), музыкасы Э.Жумабаевдики, А. Байбатыровдун - «Тагылдыр тоо» күүсү, «Жортуул күү», күүсү элдики, «Комуз менен чоорчу», музыкасы Б. Глуховдуку, «Бурулчакын селкинчек», күүсү Бурулчаныкы, Мазурка («Жизнь за царя» операсынан) II көрүнүштөн фрагмент. музыкасы М.Глинканыкы, Мазурка ля минор, соч. 17, №4. Фрагмент. музыкасы Ф.Шопендики, «Шаман бийи», музыкасы Р.Жумакуновдуку -уктуруу.

IIIчейректин темасы: «Музыканын бириктирүүчү күчү» **(10 саат)**

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Кыргыз эл ырларынын салттуулугу. Элдик атактуу ырчы-обончулар (Боогачы, Калмурат ж.б.), Муса Баетов, Мыскал Өмүрканова, А. Огомбаев Ж. Шералиев, Б. Эгинчиев, А.Темиров тууралуу баяндоо.Залкар төкмө-акын О. Бөлөбалаев. Алымкул жана Замирбек Усөнбаев, Э. Турсуналиев, А. Айталиев, Т. Адиевдер менен таанышуу.

Музыкалык материалдар:

1. «Жашай бер», музыкасы К. Тагаевдики, сөзү Б.Сарногоевдики, «Бекбекей», музыкасы, сөзү элдики, «Нооруз майрамы», музыкасы, сөзү Ш. Кемелтазиеваныкы, «Фестиваль ыры», музыкасы Ж. Шералиевдики, сөзү Ж.Садыковдуку – үйрөтүү, аткаруу.

2. «Жаштарга», музыкасы А. Огомбаевдики, «Шырылдаң», «Оп майда», музыкасы элдики, «Маленький принц», музыкасы М. Таривердиевдики, «Калмураттын обону», «Кептерим», музыкасы элдики, Кичинекей принц. музыкасы М. Таривердиев, Октябрь. «Жыл мезгилдери» циклынан. музыкасы П. Чайковскийдики, «Беш ыргай», музыкасы А. Темировдуку - «Музыка». Музыкасы. Г. Струваныкы, Где музыка берет начало? музыкасы Е. Крылатыйдыкы, «Токтогул менен Алымкулдун кезиккени», «Жер жөнүндө терме», обону Жеңижоктуку, Биринчи таң. («Альбом для юношества» фортеп. түрмөктөн) музыкасы Р.Шумандыкы, Мы дружим с музыкой, музыкасы Й.Гайдындыкы - уктуруу.

IVчейректин темасы: «Музыканын күчү эмнеде?» (8 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Улуу дастандар жана дастанчылар. Төкмөчүлүк (импровизация) өнөр түшүнүк. Саякбай-залкар манасчысы. Кенже дастандар жана аны айтуучулар. К.Акиевдин өмүрү чыгармачылык жолу. А.Айталиев – төкмө акын жана дастанчы.

Музыкалык материалдар:

1. «Манас» эпосунан үзүндү, Я рисую море. музыкасы Ю. Тугариновдуку, «Манас» эпосунан үзүндү, «Кедейкан» дастанынан үзүндү, Веселое эхо, музыкасы Г. Струваныкы, «Карагул ботом» дастанынан үзүндү, «Курманбек» дастанынан үзүндү, Кыш. «Золушка» балетинен (феянын вариациясы) музыкасы С.Прокофьевдики, Эхо. музыкасы О.Лассонуку, №1 Концерт. (оркестр жана фортепиано үчүн) II бөлүктөн фрагмент. Музыкасы П.Чайковскийдики – уктуруу.

2. «Манас» эпосунан үзүндү, «Курманбек» дастаныван үзүндү, «Биздин жай», музыкасы Б. Абдраимовдуку, сөзү С. Шайылдаеваныкы – үйрөтүү, аткаруу.

6-класстын темасы: *«Музыкадагы образ»*

I чейректин темасы: «Музыкадагы образ» **(7 саат)**

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Комиозиторлук музыка. Аткаруучулук өнөр. Опера ырчылары – С.Кийизбаева, Б.Миңжылкиев, К.Сартбаева, К.Турапов, А.Жакшылыков. Камералык ырчылар Д.Жалгасынова, А.Мырзабаев.

Музыкалык материалдар:

1. «Кел достор, катарга», музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү Э. Таабалдиевдики, «Кыргызстан жаштары», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү К. Маликовдуку – үйрөтүү, аткаруу.

2. «Бешик ыры», музыкасы К.Молдобасановдуку, сөзү А.Осмоновдуку, К.Сартбаеванын аткаруусунда, «Айчүрөк» операсынан «Айчүрөктүн ариясы», музыкасы В.Власов, А.Малдыбаев, В.Ференики. С. Кийизбаеванын аткаруусунда, № 9. Симфония (IV

бөлүктөн фрагмент) музыкасы Л. Бетховендики, Спасем наш мир. музыкасы Г. Струваныкы, А. Рыбников, стихи И. Кохановского. Ты мне веришь музыкасы, Музыка. музыкасы А.Калнышдыкы, Мектеп корабли. музыкасы Г. Струваныкы, «Гүл», музыкасы, сөзү А. Огомбаевдики. Т.Сейталиевдин аткаруусунда, Сирендер. «Ноктюрн» симфониялык циклдан. Фрагмент; музыкасы К. Дебюссиники, «Республикам», музыкасы М. Абдраевдики, сөзү А. Токомбаевдики. А.Мырзабаевдин аткаруусунда, «Айчүрөк» операсынан «Семетейдин ариясы», музыкасы В. Власов, А. Малдыбаев, В.Ференики, залкар опера ырчысы Б. Миңжылкиев аткаруусунда - уктуруу.

II чейректин темасы: «Музыкадагы образ» (уландысы **9 саат)**

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

М.Бегалиев, Э.Жумабаев, Ж.Малдыбаева А.Жээнбаев, С.Бактыгулов балдар үчүн чыгармалары.

Музыкалык материалдар:

1. «Кербен», музыкасы Э. Жумабаевдики, Кылыч менен бийлөө. «Гаянэ» балетинен. музыкасы А. Хачатуряндыкы, «Көңүлдүү оюн», музыкасы М. Бегалиевдики, Болеро. музыкасы М. Равельдики, «Селкинчек», музыкасы Ж. Малдыбаеваныкы, Полонез ля мажор, 40 чыг. № 1. Фрагмент; музыкасы Ф. Шопендики, «Я взываю к Тебе, Господи». музыкасы Л. Бетховендики, «Жомокчунун кербези», музыкасы А. Жээнбаевдики, Веналык токойдогу жомок. Фрагмент. музыкасы Ф. Шопендики, Мазурка си-бемоль мажор, соч. 7 № 1. Фрагмент; музыкасы И. Штраустуку, Л. Бетховен. Симфония № 5. I часть. Фрагмент – уктуруу.
2. «Ынтымак», музыкасы А. Укурчиновдуку, сөзү М. Тойбаевдики, «Мекен жөнүндө ыр», музыкасы А.Жээнбаевдики, сөзү К. Курманбаевдики, «Шаңдан Ала-Тоолук гүлстан», музыкасы М.Абдраевдики, сөзү Н.Жүндүбаеваныкы – үйрөтүү, аткаруу.

IIIчейректин темасы «Музыкадагы драматургия» (10 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Ж.Шералиев, Р.Абдыкадыров, С.Жумалиев, А.Атабаев – обончу-композиторлор. А.Жумабаев, К.Досманбетова, К.Тагаев, М.Рыскулбеков, А.Керимбаев, К.Эралиевалардын чыгармачылык портреттери. Т.Казаков, Ж.Кайыпов - обончу – композитор жана аткаруучу.

Музыкалык материалдар:

1. «Өскөн жер», музыкасы Р.Абдыкадыровдуку, сөзү С.Дүйшөналиевдики, «Жаңы жыл - жаркын үмүттөр», музыкасы Ж.Кайыповдуку, сөзү Т.Кожомбердиевдики, «Акыркы коңгуроо», музыкасы К. Эралиеваныкы, сезү А. Өмүркановдуку, «Койчунун ыры», музыкасы Р.Абдыкадыровдуку, «Мектеп кызы Калыйман», музыкасы Ж.Шералиевдики, «Комузум», музыкасы, сөзү А.Жумабаевдики, «Эжелерим, агайым», музыкасы М.Рыскулбековдуку, сөзү К.Маликовдуку – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Ысык-Көл вальсы», музыкасы К.Тагаевдики, «Насыйкат» (К.Орозов күүсү) Күүнү аккардеон үчүн иштеп чыккан Т.Казаков, сөзүн жазган А.Рыскулов, Камертон. Норвежская народная песня, обработка Г. Струве, В сыром бору тропина. Орус эл ыры. Иштеп чыккан иштеп чыккан Г. Струве, Орган үчүн Токката и фуга ре минор. музыкасы И. С. Бах, Во поле береза стояла. Орус эл ыры. иштеп чыккан Г. Струве, «Эне жөнүндө баллада», музыкасы А.Атабаевдики, «Тууган жер», музыкасы А.Керимбаевдики - уктуруу.

IVчейректин темасы «Музыкадагы драматургия» **(**уландысы **8 саат)**

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Музыкалык драма жөнүндө түшүнүк. Эл аспаптар оркестри. П. Шубин, Ш. Орозов - алгачкы дирижерлор. Хор искусствосу. (Дирижерлор С.Юсупов, К.Алиев). А.Жумакматов, Э.Жумабаев-оркестрдин атактуу дирижерлору. Эстрада музыкасы тууралуу түшүнүк. Эстрада музыкасы бүгүнкү күндө. Компьютердик музыка.

Музыкалык материалдар:

1. «Шайыр комузчу», музыкасы М.Касейдики, сөзү Б.Абакировдук, «Апакем», музыкасы К.Артыковдуку, сөзү А.Дүйсембиевдики, «Ысык-Ата - Арашан», музыкасы С.Жумалиевдики, сөзү Т.Кожомбердиевдики – үйрөтүү, аткаруу.
2. «Кыргыз темаларына фантазия», музыкасы П. Шубиндики, «Ибарат», күүсү, К. Орозовдуку, оркестр үчүн иштеп чыккан А. Жумакматов, «Кыргыз көчү», музыкасы А. Кыдырназаровдуку, оркестр үчүн иштеп чыккан Э.Жумабаев, До чего дошел прогресс. музыкасы Е. Крылатыйдыкы, «Шехеразада» симфонической сюитсынан. музыкасы Н.Римский-Корсаков, «Кыз бала экен жылкычы», музыкасы С. Юсуповдуку, «Концертино», музыкасы Ч. Кожомжаровдуку, «Кыргыз темаларына импровизация» иштеп чыккан А. Головин, Досторго каалоо, музыкасы Г.Струвныкы, Вокализ, музыкасы С.Рахманиновдуку, Оркестр үчүн № 2 сюитадан Скерцо. музыкасы И.С. Бах, Үч укмуштуулук. «Сказка о царе Салтане» оперсынан. музыкасы Н.Римский Корсаковдуку – уктуруу.

МАЗМУНУ

Түшүндүрмө кат 3
1-класс.. 6
2-класс 11
3-класс 15
4-класс 18
5-класс 20
6-класс 21
Мазмуну 23